

УДК 658.821:338.432

Т.В. Усюк, аспірант*

Житомирський національний агроекологічний університет

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Вступ України до СОТ та створення зони вільної торгівлі з ЄС посилили конкуренцію між вітчизняними і зарубіжними виробниками сільськогосподарської продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Конкурентна боротьба за потенційних споживачів змусила сільських підприємців постійно займатися пошуком нових можливостей для реалізації своєї продукції та підвищення її якості за рахунок використання новітніх технологій, методів та прийомів у веденні господарства.

Підприємницькі формування, які ведуть активну та якісну господарську діяльність – досягають найкращих результатів і є конкурентоспроможними порівняно з іншими господарюючими суб'єктами. Таким чином, конкуренція виступає механізмом оптимізації відносин між учасниками ринку та забезпечує сприятливі умови для ефективного розвитку сільського підприємництва.

Тематика конкурентоспроможності аграрного сектора досліджується вітчизняними та зарубіжними науковцями. Питання конкурентоспроможності підприємницьких формувань розкрито в працях відомих фахівців аграрного профілю. Серед них такі як В. Амбросов, В. Андрійчук, В. Збарський, М. Малік та О. Олійник. Проте, незважаючи на актуальність проведених досліджень потребують обґрунтування теоретичні аспекти формування та підвищення конкурентоспроможності сільського підприємництва.

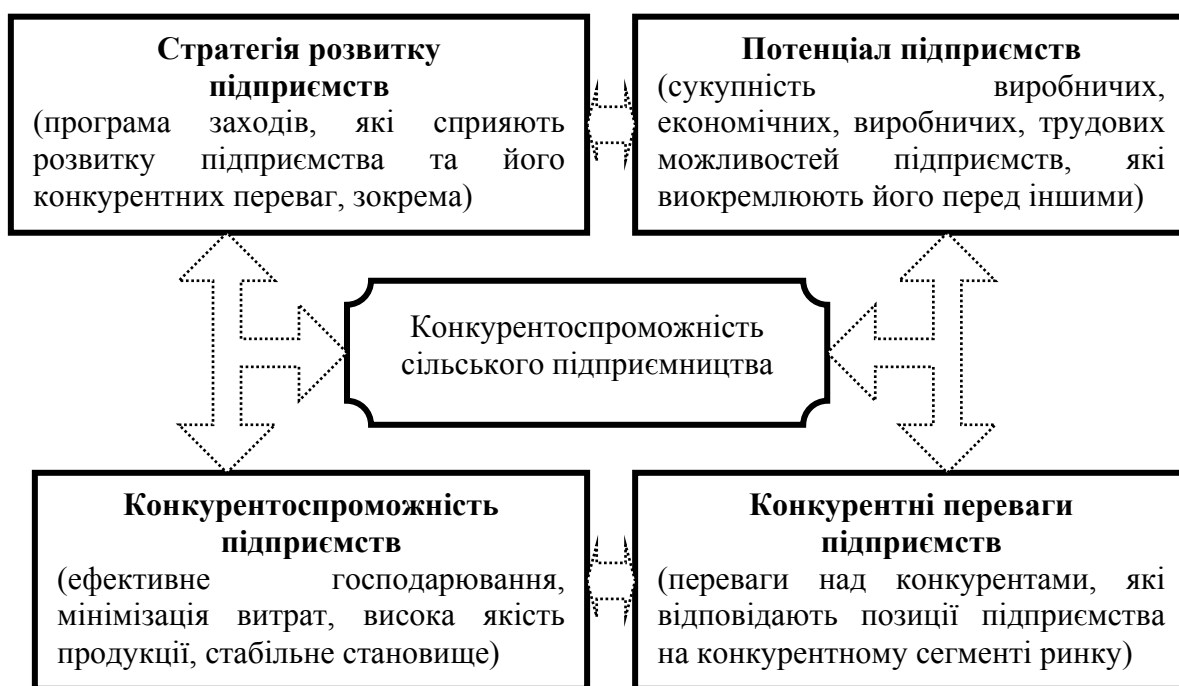
Підприємництво в сільській місцевості, функціонуючи на засадах новаторства, виступає джерелом інноваційного розвитку та завдяки ефективному поєднанню факторів виробництва в єдиний процес господарської і фінансової діяльності дає змогу підвищити рівень його конкурентоспроможності. Водночас, конкурентоспроможність сільського підприємництва, в широкому розумінні, є змаганням між господарюючими суб'єктами щодо ефективної організації своєї діяльності з виробництва

---

* Науковий керівник – д.е.н., проф. Зінчук Т.О.

продукції та надання послуг [2]. Така організація діяльності передбачає мінімізацію витрат, впровадження новітніх технологій у виробничий процес, залучення висококваліфікованих працівників та раціональне використання природних ресурсів.

Конкурентоспроможність сільського підприємництва варто розглядати як систему, елементи якої представлені у вигляді сумарних показників організації та виробничо-господарської діяльності кожного з суб'єктів підприємництва. До таких елементів належать потенціал, стратегія розвитку, конкурентні переваги, статус та конкурентоспроможність підприємства, що якісно виокремлюють його перед іншими (рис. 1).

Рис. 1. Взаємозв'язок елементів системи формування конкурентоспроможності сільського підприємництва

Конкурентоспроможність сільського підприємництва відображає активне використання конкурентного потенціалу підприємницькими формуваннями. Важливою умовою забезпечення конкурентоспроможності кожного з них є ефективне використання ресурсів, кваліфікації та здібностей персоналу, досягнень сучасного менеджменту, інноваційних, інформаційних та фінансових можливостей, що в сукупності являють собою конкурентоспроможний потенціал.

Конкурентоспроможність продукції та конкурентоспроможність підприємницьких формувань, що виробляють цю продукцію, співвідносяться між собою як частина та ціле. Можливість суб'єктів сільського підприємництва конкурувати на ринку залежить від конкурентоспроможності товару та сукупності економічних методів ведення господарської діяльності, які впливають на результати конкурентної боротьби між цими суб'єктами [3, с. 117].

Конкурентоспроможність сільського підприємництва формується під впливом таких параметрів, як:

- здатність формувань ефективно функціонувати на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- спроможність продукції конкурувати на ринку з аналогічною продукцією;
- отримання підприємствами конкурентних переваг на основі продукції відповідної якості;
- ефективне використання технологій, ресурсів, методів управління, навичок і знань персоналу, компонентів маркетингової діяльності, які відображаються в якості та конкурентоспроможності продукції, прибутковості підприємств.

Високий рівень конкурентоспроможності сільського підприємництва є чинником формування конкурентоспроможності аграрного сектору економіки, зокрема. Вплив інституцій на підприємницькі формування передбачає впровадження заходів з підвищення їх конкурентоспроможності. Серед них досить вагомими є такі, що пов'язані з покращенням ліквідності та фінансової стійкості суб'єктів підприємництва; збільшенням кількості та частки діючих і прибуткових підприємств; зміцненням фінансової безпеки; активізацією інвестиційно-інноваційної діяльності; удосконаленням фінансово-кредитної підтримки підприємництва та розвитком інституційної інфраструктури [1, с. 216].

Таким чином, конкурентоспроможність є найважливішим критерієм розвитку сільського підприємництва, умовою ефективності господарювання, основою вибору засобів і методів ведення виробничо-збутової діяльності. Основним механізмом підвищення конкурентоспроможності сільських підприємницьких формувань є використання новітніх методів щодо управління їх діяльністю, що дозволять якісно оцінювати рівень розвитку кожного формування та сконцентрувати зусилля управління у найбільш пріоритетному напрямі; використовувати повний набір стратегічних можливостей, відображати послідовність планування і управління з метою ефективного функціонування на ринку.

Список використаних джерел: Кирилів М.В. Конкурентоспроможність підприємництва регіону та пріоритети державної політики їх зміцнення на пост трансформаційному етапі розвитку економіки / М.В. Кирилів // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10. – С. 211-216. Матвієнко Р.О. Конкурентоспроможність регіону та напрями її підвищення [Електронний ресурс] / Р.О. Матвієнко, О.М. Ярош. – Режим доступу: <http://im76.vk.com/im1113>. Макущенко М.П. Підвищення рівня конкурентоспроможності будівельних підприємств Донецької області [Електронний ресурс] / М.П. Макущенко. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/EkBud/2011_2/st-07.pdf. Черевко Д.Г. Динаміка формування сировинної зони як одного з основних чинників конкурентоспроможності молокопереробних підприємств / Д.Г. Черевко // Вісник СНАУ. Серія “Економіка та менеджмент”. – 2011. – №5/1. – С. 82-87.